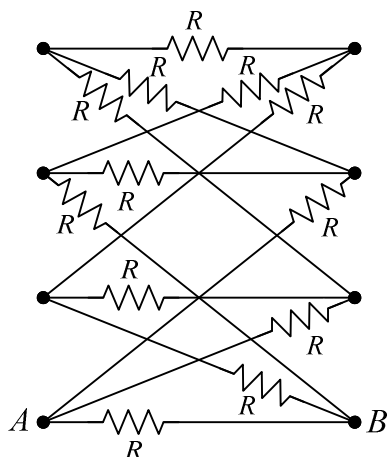

I област

1. На слици 1 приказана је мрежа идентичних отпорника, отпорности $R = 24 \Omega$. Израчунати отпорност између чворова A и B .

Решење:

- a) $R_{AB} = 7 \Omega$
- b) $R_{AB} = 14 \Omega$
- c) $R_{AB} = 18 \Omega$
- d) $R_{AB} = 22 \Omega$
- e) ниједан од понуђених одговора

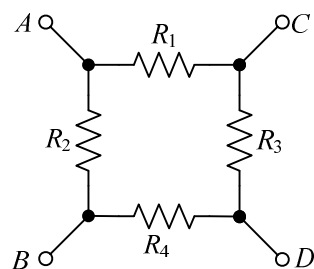
Слика 1.

I област

2. Коло сталне струје се формира повезивањем идеалног напонског генератора електромоторне силе E за пар прикључака мреже приказане на слици 2, док преостала два прикључка мреже остају отворена. Када се генератор повеже за прикључке A и B , његова снага је $P_{AB} = 6,75 \text{ W}$. Када се генератор повеже за прикључке C и D , његова снага је $P_{CD} = 6,75 \text{ W}$. Када се генератор повеже за прикључке A и C , његова снага је $P_{AC} = 10,8 \text{ W}$. Када се генератор повеже за прикључке B и D , његова снага је $P_{BD} = 10,8 \text{ W}$. Израчунати снагу генератора када се повеже за прикључке A и D .

Решење:

- a) $P_{AD} = 6 \text{ W}$
- b) $P_{AD} = 8,25 \text{ W}$
- c) $P_{AD} = 4,75 \text{ W}$
- d) $P_{AD} = 5,4 \text{ W}$
- e) ниједан од понуђених одговора

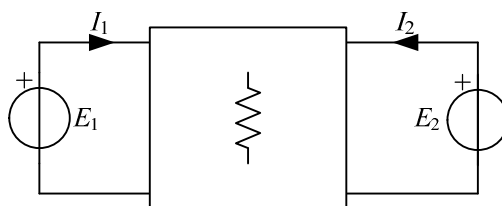
Слика 2.

II област

3. У колу сталне струје приказаном на слици 3 сложена мрежа представљена правоугаоником састављена је само од линеарних отпорника. Када је у овом колу $E_1^{(1)} = 8 \text{ V}$ и $E_2^{(1)} = 0 \text{ V}$, јачине струја грана су $I_1^{(1)} = 1,5 \text{ A}$ и $I_2^{(1)} = -1 \text{ A}$. Израчунати јачину струје леве гране када су електромоторне силе генератора $E_1^{(2)} = 12 \text{ V}$ и $E_2^{(2)} = 2 \text{ V}$.

Решење:

- a) $I_1^{(2)} = 1,5 \text{ A}$
- b) $I_1^{(2)} = 2,5 \text{ A}$
- c) $I_1^{(2)} = 2 \text{ A}$
- d) $I_1^{(2)} = 1 \text{ A}$
- e) ниједан од понуђених одговора

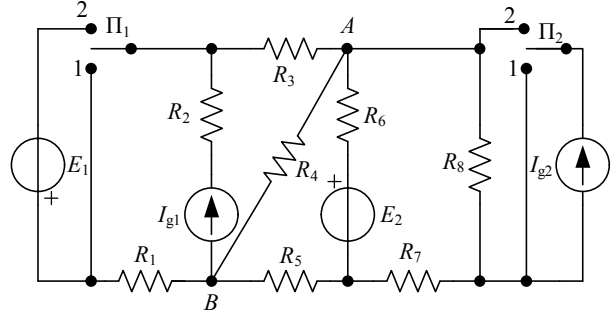
Слика 3.

II област

4. За коло сталне струје приказано на слици 4 познато је $E_1 = 20 \text{ V}$, $E_2 = 20 \text{ V}$, $I_{g1} = 300 \text{ mA}$, $I_{g2} = 50 \text{ mA}$, $R_1 = 200 \Omega$, $R_6 = 1000 \Omega$, $R_7 = 600 \Omega$ и $R_8 = 400 \Omega$. Када су оба преклопника у положају (1), познат је напон $U_{AB}^{(1,1)} = 25 \text{ V}$. Када је преклопник Π_1 у положају (2), а преклопник Π_2 у положају (1), познат је напон $U_{AB}^{(2,1)} = 17,5 \text{ V}$. Израчунати напон $U_{AB}^{(2,2)}$, када су оба преклопника у положају (2).

Решење:

- a) $U_{AB}^{(2,2)} = 20 \text{ V}$
- b) $U_{AB}^{(2,2)} = 10 \text{ V}$
- c) $U_{AB}^{(2,2)} = 15 \text{ V}$
- d) $U_{AB}^{(2,2)} = 22,5 \text{ V}$
- e) ниједан од понуђених одговора

Слика 4.

III област

5. У вакууму, у домену облика коцке дужине странице a , $0 \leq x, y, z \leq a$, вектор електричног поља дат је изразом $\mathbf{E} = E_0 \left(\frac{z}{a}\right)^3 \mathbf{i}_z$, где је E_0 позитивна константа. Израчунати укупну количину слободног наелектрисања унутар овог домена. По површи домена нема површинских, линијских ни тачкастих наелектрисања.

Решење:

- a) $Q = 2E_0\epsilon_0 a^2$
- b) $Q = 0$
- c) $Q = \frac{E_0\epsilon_0 a^2}{2}$
- d) $Q = E_0\epsilon_0 a^2$
- e) ниједан од понуђених одговора

III област

6. Две странице једнакостраничног троугла дужине странице a равномерно су наелектрисане наелектрисањем подужне густине Q' . Трећа страница троугла равномерно је наелектрисана наелектрисањем подужне густине $2Q'$. Израчунати интензитет вектора јачине електричног поља у тежишту овог троугла. Средина је вакуум.

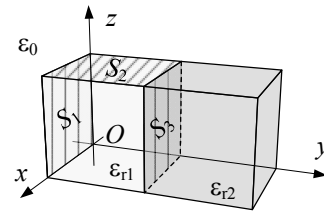
Решење:

- a) $|\mathbf{E}| = \frac{Q'}{2\pi\epsilon_0 a}$
- b) $|\mathbf{E}| = \frac{\sqrt{3}Q'}{\pi\epsilon_0 a}$
- c) $|\mathbf{E}| = \frac{\sqrt{3}Q'}{2\pi\epsilon_0 a}$
- d) $|\mathbf{E}| = \frac{3Q'}{2\pi\epsilon_0 a}$
- e) ниједан од понуђених одговора

IV област

7. Две хомогене, хомогено поларизоване диелектричне коцке исте дужине страница прислоњене су у вакууму једна уз другу, као што је приказано на слици 7. Релативна пермитивност прве коцке је ϵ_{r1} , друге коцке је ϵ_{r2} , а по запреминама и на површима коцки нема слободног наелектрисања. Ако је укупна количина везаних наелектрисања на површима S_1 и S_2 прве коцке Q_{p1} и Q_{p2} , редом, одредити израз за укупну количину везаних наелектрисања на површи S_3 .

- Решење:
- $Q_{p3} = \frac{\epsilon_{r2} - \epsilon_{r1}}{\epsilon_{r1} - 1} \frac{Q_{p2}}{\epsilon_{r1}}$
  - $Q_{p3} = \frac{\epsilon_{r2} - \epsilon_{r1}}{\epsilon_{r1} - 1} \frac{Q_{p1}}{\epsilon_{r2}}$
  - $Q_{p3} = \frac{\epsilon_{r2} - \epsilon_{r1}}{\epsilon_{r2} - 1} \frac{Q_{p1}}{\epsilon_{r2}}$
  - $Q_{p3} = \frac{\epsilon_{r2} - \epsilon_{r1}}{\epsilon_{r1} - 1} \frac{Q_{p2}}{\epsilon_{r2}}$
  - ниједан од понуђених одговора

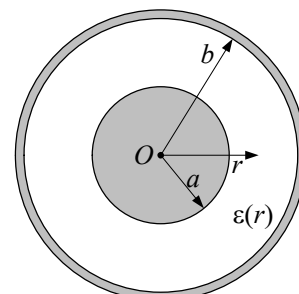

Слика 7.

IV област

8. На слици 8 је приказан сферни кондензатор, полупречника електрода a и b . Кондензатор је испуњен линеарним нехомогеним диелектриком чија пермитивност зависи само од одстојања r од центра кондензатора као $\epsilon(r) = \epsilon_0 \frac{a^2}{r^2}$, $a < r < b$. Одредити израз за капацитивност овог кондензатора.

- Решење:
- $C = \frac{4\pi\epsilon_0 b^2}{b-a}$
  - $C = \frac{4\pi\epsilon_0 a^2}{b-a}$
  - $C = \frac{4\pi\epsilon_0 ab}{b-a}$
  - $C = \frac{2\pi\epsilon_0 ab}{b-a}$
  - ниједан од понуђених одговора

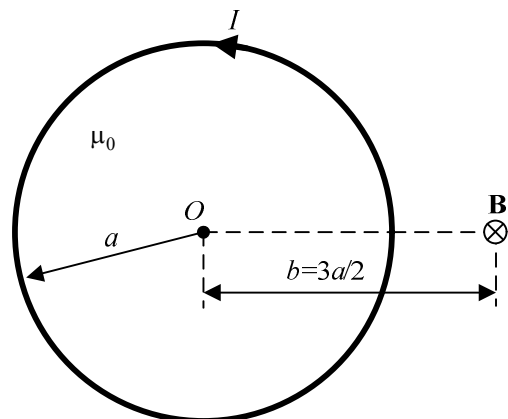

Слика 8.

V област

9. Кружна контура полупречника a , приказана на слици 9, налази се у вакууму. У контури је успостављена стална струја јачине I . Алгебарски интензитет вектора магнетске индукције у тачки која се налази у равни контуре на одстојању $b = 3a/2$ од центра контуре је $B = 100 \mu\text{T}$. Уколико се полупречник контуре смањи 10 пута ($a' = a/10$), а струја контуре остане непромењена, израчунати алгебарски интензитет вектора магнетске индукције B' у тачки у равни контуре на одстојању $b' = 3a'/2$ од центра контуре.

- Решење:
- $B' = 100 \mu\text{T}$
  - $B' = 10 \mu\text{T}$
  - $B' = 1000 \mu\text{T}$
  - $B' = 100\sqrt{10} \mu\text{T}$
  - ниједан од понуђених одговора

Слика 9.

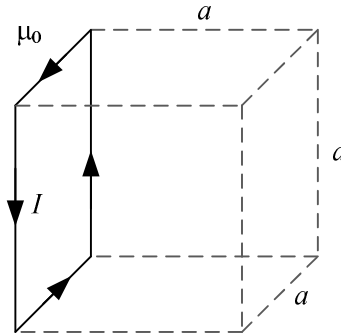
V област

10. Када стална струја I постоји у контури која се састоји од 4 ивице коцке дужине стране a , као што је приказано на слици 10.1, интензитет вектора магнетске индукције у средишту коцке је $|\mathbf{B}_1| = B_0$. Одредити израз за интензитет вектора магнетске индукције у средишту коцке када стална струја I постоји у контури која се састоји од 6 ивица исте коцке, као што је приказано на слици 10.2. Средина је вакуум.

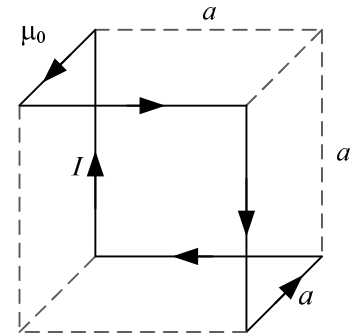
Решење:

- a) $|\mathbf{B}_2| = 0$
- b) $|\mathbf{B}_2| = \sqrt{2}B_0$
- c) $|\mathbf{B}_2| = 2\sqrt{3}B_0$
- d) $|\mathbf{B}_2| = \sqrt{3}B_0$
- e) ниједан од

понуђених одговора

Слика 10.1.

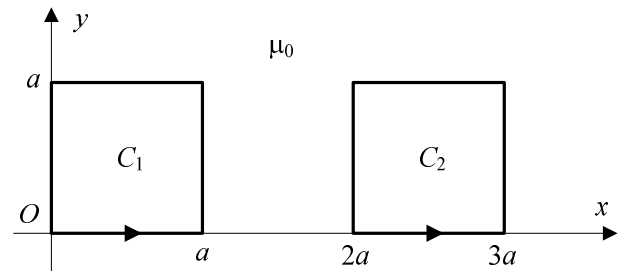
Слика 10.2.

VI област

11. Две идентичне квадратне контуре C_1 и C_2 , дужине стране a и сопствене индуктивности L , постављене су у вакууму у истој равни, као на слици 11. За дати положај контура и референтне смерове обележене на слици 11, одредити међусобну индуктивност контура.

Решење:

- a) $-L < L_{12} < 0$
- b) $L_{12} = 0$
- c) $0 < L_{12} < L$
- d) $L_{12} = L$
- e) ниједан од понуђених одговора

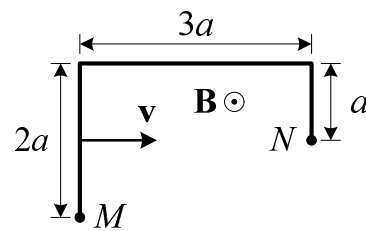
Слика 11.

VI област

12. Танак проводник, укупне дужине $6a$, креће се константном брзином v у хомогеном сталном магнетском пољу индукције $\mathbf{B}$, као што је приказано на слици 12. Проводник и вектор брзине леже у равни цртежа, а вектор магнетске индукције управан је на ту раван. Израчунати разлику потенцијала крајњих тачака проводника, M и N .

Решење:

- a) $V_M - V_N = v|\mathbf{B}|a$
- b) $V_M - V_N = -v|\mathbf{B}|a$
- c) $V_M - V_N = -\sqrt{10}v|\mathbf{B}|a$
- d) $V_M - V_N = -3v|\mathbf{B}|a$
- e) ниједан од понуђених одговора

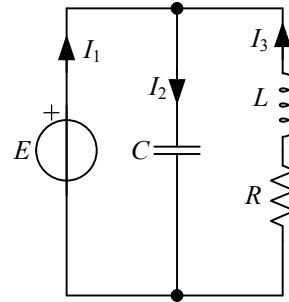

Слика 12.

VII област

13. У колу простопериодичне струје приказаном на слици 13 позната је ефективна вредност електромоторне силе генератора $E = 200 \text{ V}$ и ефективне вредности струја $I_1 = I_2 = I_3 = 20 \text{ A}$. Израчунати активну снагу отпорника.

- Решење:
- a) $P_R = 1 \text{ kW}$
  - b) $P_R = 2 \text{ kW}$
  - c) $P_R = \sqrt{3} \text{ kW}$
  - d) $P_R = 2\sqrt{3} \text{ kW}$
  - e) ниједан од понуђених одговора

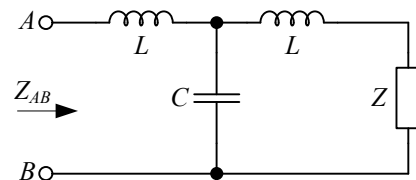

Слика 13.

VII област

14. У мрежи простопериодичне струје приказаној на слици 14 је $L = 4 \mu\text{H}$ и $C = 5 \text{ nF}$. Комплексна импеданса пријемника $\underline{Z}$ подешава се тако да на посматраној кружној учестаности ω буде једнака улазној комплексној импеданси мреже, $\underline{Z} = \underline{Z}_{AB}$. За кружне учестаности $\omega_1 = 3,7 \cdot 10^5 \text{ s}^{-1}$, $\omega_2 = 4,1 \cdot 10^7 \text{ s}^{-1}$, $\omega_3 = 5,2 \cdot 10^9 \text{ s}^{-1}$ и $\omega_4 = 3,14 \cdot 10^{10} \text{ s}^{-1}$ израчунате су одговарајуће вредности комплексне импедансе пријемника, $\underline{Z}_1$, $\underline{Z}_2$, $\underline{Z}_3$ и $\underline{Z}_4$, редом. Које од ових комплексних импеданси су чисто реалне ($\underline{Z}_k = R_k + j0$)?

- Решење:
- a) $\underline{Z}_1$, $\underline{Z}_2$ и $\underline{Z}_3$
  - b) само $\underline{Z}_1$
  - c) само $\underline{Z}_4$
  - d) $\underline{Z}_3$ и $\underline{Z}_4$
  - e) ниједан од понуђених одговора

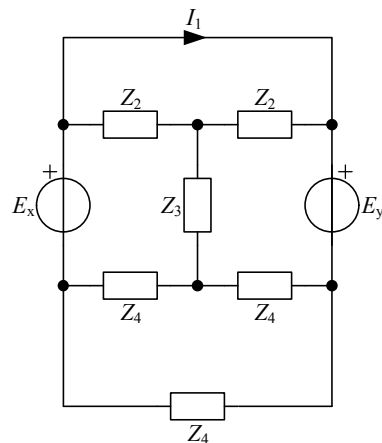

Слика 14.

VIII област

15. Када је у колу простопериодичне струје приказаном на слици 15 $\underline{E}_x^{(1)} = 10 \text{ V}$ и $\underline{E}_y^{(1)} = j5 \text{ V}$, тада је $\underline{I}_1^{(1)} = 25 \text{ mA}$. Израчунати струју $\underline{I}_1^{(2)}$ када је $\underline{E}_x^{(2)} = 2 \text{ V}$ и $\underline{E}_y^{(2)} = -j \text{ V}$.

- Решење:
- a) $\underline{I}_1^{(2)} = 5 \text{ mA}$
  - b) $\underline{I}_1^{(2)} = (3 + j4) \text{ mA}$
  - c) $\underline{I}_1^{(2)} = (3 - j4) \text{ mA}$
  - d) $\underline{I}_1^{(2)} = -5 \text{ mA}$
  - e) ниједан од понуђених одговора

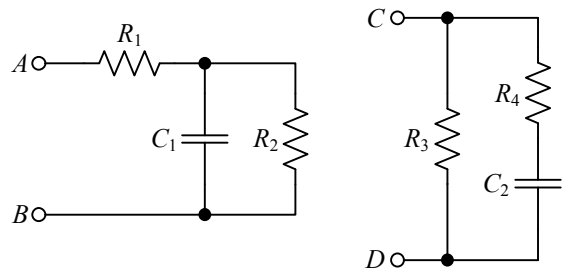
Слика 15.

VIII област

16. На слици 16 приказане су две мреже. Еквивалентне комплексне импедансе ових мрежа су једнаке на свим учестаностима, $\underline{Z}_{AB}(f) = \underline{Z}_{CD}(f)$. Познато је $R_1 = 75 \Omega$, $R_2 = 25 \Omega$ и $C_1 = 80 \text{ nF}$. Израчунати капацитивност C_2 .

Решење:

- a) $C_2 = 2 \text{ nF}$
- b) $C_2 = 5 \text{ nF}$
- c) $C_2 = 20 \text{ nF}$
- d) $C_2 = 40 \text{ nF}$
- e) ниједан од понуђених одговора

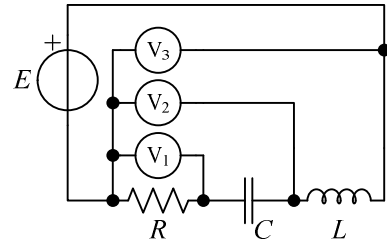
Слика 16.

IX област

17. Ефективне вредности напона које мере идеални волтметри у колу простопериодичне струје са слике 17 су, редом, $U_1 = 24 \text{ V}$, $U_2 = 26 \text{ V}$ и $U_3 = 30 \text{ V}$. Позната је реактанса кондензатора $X_C = -5 \Omega$. Израчунати фактор снаге идеалног напонског генератора.

Решење:

- a) $k = 0,2$
- b) $k = 0,4$
- c) $k = 0,5$
- d) $k = 0,8$
- e) ниједан од понуђених одговора

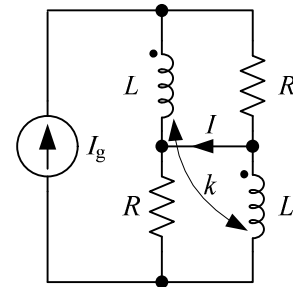
Слика 17.

IX област

18. У колу простопериодичне струје приказаном на слици 18 је $\omega = 10^9 \text{ s}^{-1}$, $R = 50 \Omega$, $L = 50 \text{ nH}$ и $k = 1$. Активна снага струјног генератора је $P_{I_g} = 5 \text{ W}$. Израчунати ефективну вредност струје I .

Решење:

- a) $I = \frac{\sqrt{5}}{10} \text{ A}$
- b) $I = \frac{\sqrt{5}}{20} \text{ A}$
- c) $I = \frac{1}{4} \text{ A}$
- d) $I = \frac{1}{2} \text{ A}$
- e) ниједан од понуђених одговора

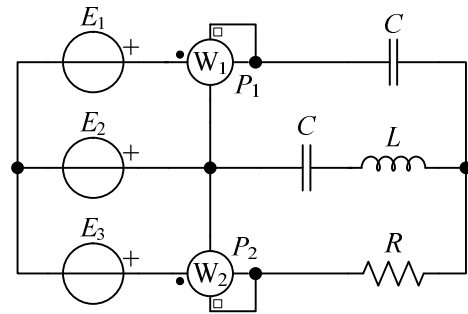
Слика 18.

X област

19. У трофазном колу приказаном на слици 19 електромоторне силе E_1 , E_2 и E_3 образују симетричан трофазни систем, кружне учестаности ω и ефективне вредности $E = \frac{100\sqrt{3}}{3}$ V. Познато је $R = \omega L = (\omega C)^{-1} = 10 \Omega$. Израчунати збир показивања идеалних ватметара, $P_1 + P_2$.

Решење:

- a) $P_1 + P_2 = 2/9$ kW
- b) $P_1 + P_2 = 1/3$ kW
- c) $P_1 + P_2 = 1$ kW
- d) $P_1 + P_2 = 3$ kW
- e) ниједан од понуђених одговора

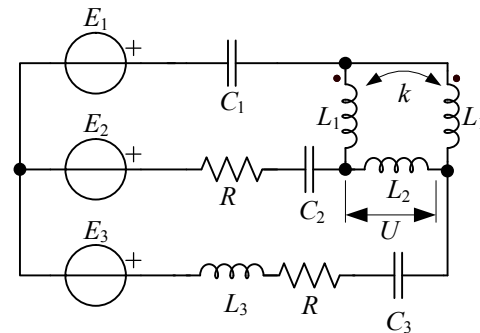
Слика 19.

X област

20. У трофазном колу приказаном на слици 20 електромоторне силе чине симетричан директан систем. Ефективне вредности електромоторних сила су $E_1 = E_2 = E_3 = 100$ V. Познато је $R = 10 \Omega$, $\omega = 10^5$ s⁻¹, $L_1 = 450$ μ H, $L_2 = 300$ μ H, $L_3 = 400$ μ H, $C_1 = 2/3$ μ F, $C_2 = 1$ μ F, $C_3 = 1/5$ μ F и $k = 1/3$. Израчунати ефективну вредност напона U .

Решење:

- a) $U = 100$ V
- b) $U = 50\sqrt{6}$ V
- c) $U = 200$ V
- d) $U = 100\sqrt{3}$ V
- e) ниједан од понуђених одговора

Слика 20.